

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, szombat 1911. június 17.

136. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felélős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 80 fillér.

A magyar kultúra.

Magyar kultúráról vajmi kevés szó esik a vallás- és közoktatásügyi költségvetés hosszú tárgyalása alatt; az egész időt nem kultur, hanem kultuszharc foglalja le. Pedig most, amikor kifelé még nincs megzavarva a béke, kellene minden erőnkkel megfeszíteni, hogy a magyar kultúrát, ezzel az államvezető magyarságot egyöntetűen oly számbeli és műveltségi hatalomra emeljük, hogy a belső államellenes tendenciák önmaguktól összeroppanjanak, lehetlenné váljanak.

A magyar kultúra az a kiegyenlítő színvonal, melyen a nemzetiségek is nyelvük, szokásaik feláldozása nélkül egyesülhetnek, a magyarsággal. Ez a kultúra nemcsak eszköze, hanem lényege is ama politikai elv és törvénybe iktatott államfogalom megvalósításának, hogy itt egységes magyar politikai nemzet legyen. Az ily módon, egy magasabb erkölcsi fogalomban egyesült, bár származásra és anyanyelvre nézve különböző nemzetek nem kell majd féltene az általa alkotott állam önállóságát, szabadságának, jogainak érintetlenségét.

Hogy a magyar kultúra, magasabb fogalmában, más nemzetiségeknek magasabb szemponton álló tagjai részéről is milyen igaz megbecsülésben részesül, milyen értéknek ítélik: arra legújabb példa Bogdanovics Lucian sz. r. b. pátriárka tette és levele, amelylyel a nemzeti kulturmunka magasztosságát elismerve, a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetébe 4000 koronával alapító tagnak lép be. Tettenél a közvéleményre nézve még fontosabb adományának kísérő levele.

Sajnos, hogy ezt a felfogást még kevesen értik meg, s még később fogják megérteni, vagy meg sem értik, ha a magyarok részén azt tapasztalják, hogy a kultúra erősítése helyett felekezeti harcokkal és kisszerű személyi érdekek kovácsolásával azt a kultúrát talán öntudatlanul, de minden bizonnyal értelmetlenül összeforgácsolják.

A magyar kultúra békés felsőbbbségét csak nagy kultureszközökkel lehet megvalósítani. Mert annak magasan lobogó, világító, melegítő tüznél kell lennie, amelyhez önkéntelenül, szívesen huzódnak a gyöngébb kultúrával bíró elemek. Kultúra alatt természetesen nem csak a doctrianir kultúrát, hanem annak minden szellemi és gazdasági ágát értjük. A kultúrának két leghatalmasabb eszköze a tudomány és a sajtó. A kultúrának igazi terjedéséről, szétáramlásáról nem is beszélhetünk előbb, mint a könyvnyomtatás feltalálása óta; mert addig a kultúra terjesztő eszközök hiányossága miatt szűk körre volt kénytelen szorítkozni.

A kultúra eszközeinek felhasználásában már eltérnek a vélemények. Egyik a felső oktatásban látja a legmegbízhatóbb módját, a másik rész az elemi iskolára fekteti a legna-

gyobb súlyt. Pedig ebben is egyedül az örök érvényű harmónia szabálya az igaz. Ennek kellene döntőnek lennie, vagyis egyaránt kell fejleszteni minden közoktatási intézményünket. Az elemi iskolák a mindennapi szükséglet kielégítői. Az elemi iskolázás csak éppen vad természeti tudatlanságából emeli ki az embert. Olyanná teszi, hogy kulturailag kormányozható lesz. De a kormányzásra nagyobb tudás kell. A tömegnek igenis kulturképesnek, fogékonyak kell lennie, hogy fölismertesse az állami életben kijelölt erkölcsi feladatát: de kulturvezető már sokaságánál fogva sem lehet. Az összes szellemi és anyagi téren is a döntő és vezető szerep tehát azé lesz, aki nagyobb ismeretkörrel és értelmi fegyverzettséggel lép az életbe. Ezt pedig a magasabb oktatás adja meg: a középiskola és fokozatosan az egyetem.

Az már a gyakorlati kivitelre tartozik, hogy az állam mennyiben tudja felhasználni a kultúra magasabb képzettségű tényezőit. Mindenesetre a szegénységnek nem csekély jele, az államkormányzati harmóniának nem csekély hiánya, disszonanciája az, ha az ország (tehát nemcsak a kormány, hanem vele az egész társadalom) nem tud módot nyújtani arra, hogy a magasabb kulturájú egyének a rájuk váró feladatot teljesíthessék is, vagyis nem adhat rá módot akár hivatalos állások, akár vállalkozások, megélhetési források alakjában. A mikor már tulteng a hivatalkeresés, állásokat kell kreálni kényszerűségből, finánciális hátránnyal, amikor idegen földön kell az értelmiségnek érvényesülést keresni, a kereskedelem nem bír az ország termelésének arányában fellendülni, az ipar hátraszorul, tengődik az idegen ipar versenyével szemben: akkor van bizonyos jogosultsága azok aggodalmának, akik a felsőbb oktatás eszközeinek gyarapításából a szellemi proletariátus megnövekedésére következtetnek. Sarkalja éppen ez az aggodalom arra a kormányt és a társadalmat, hogy egyidejűleg a megélhetési módok szaporításáról is gondoskodjanak. Semmi esetre sem szabad, hogy ez aggodalom arra szolgáljon, hogy a felsőbb oktatás terén az eddigi módszer szerint megfenekeljünk.

Az egyetemek decentralizációjában nemcsak az érvényesülhet, hogy megszűnik a budapesti egyetem túlméltósága. Magasabb tudományos munkásság terét és lehetőségét nyitjuk meg oly meglevő erőknél, akik eddig nem bírtak érvényesülni, kisebb állásokban fölemésztette őket a kenyérkereső munka fáradtságos, szürke mindennapisága. Ez a tudományos nyereség. Vidéki kulturközpontokat teremtünk, tudományos versenyek tűzhezhelyeit, a magyar nemzeti művelődés új vezérkarát és várait.

Ez a politikai haszon. Végül megkönynyítjük a közelebbi vidéken lakó ifjúság, illetőleg szülők anyagi feladatát; csökkentjük

az ifjúság szűkölködését, egyben pedig növeljük erkölcsi életük ellenőrzésének lehetőségét. Ez a nemzetgazdasági és erkölcsi eredmény.

Az, hogy a katonai terhek növekedése újabb áldozatokat ró ránk, inkább megoklása, mint ellenérve annak, hogy tudományos intézeteink gyarapításáról sürgősen gondoskodjunk. Minden mulasztott év csatavesztés a magyarságra nézve. Ujra föl kell kelteni Széchenyi idézetét, még ha enyhített alakjában is: Elvész az én népem, mert tudomány nélkül való. Nem nemzeti büszkeségből, hanem nemzeti politikai érdekből kell rászánunk magunkat a nagy áldozatra, mely nem kárbavesztett áldozat, csak látszólagos kiadás, valójában pedig hasznos befektetés.

A kultúra másik hatalmas eszköze a sajtó is, nevezetesen a könyvirodalom a hirlapirodalommal együttesen is sokat nyer minden új kulturintézmény létesítésével. Nálunk még mindig nincsenek tisztában a sajtó igazi hivatásával. A hiányoknak és hibáknak eredő okai is éppen az ósdián téves megítélésben gyökereznek. Az irodalmat nem a magisznaival kegyadományokkal, hanem önkéntes, nagy áldozattal kellene a végből felkarolni, hogy az író minden lenyűgöző gondtól menten szolgálhassa a nemzeti kultúra ügyét. Éppen ez a mód volna a leghatásosabb arra, hogy az erkölcs-telen eszközöktől meg nem riadó selejtes sajtótermékek kipusztuljanak. A magasabb képzettségű és anyagi helyzetében is bizonyos tekintetben arisztokratizált testület, mint a közélet jelenségei bizonyítják, önmaga igyekszik kilökní magából a selejttest, ha erre tudniillik ereje és hatalma volna.

Nem önző érdekből, nem önmagunk osztálya iránti elfogultságból kell panaszkodnunk, hogy az irodalom komoly megbecsülése iránt általában ma kevesebb az érzék a magyar társadalomban, mint a nemzeti küzdelem korában, amikor megértette a nemzet, hogy ez haladásának és szabadságának egyik leghatalmasabb eszköze.

Ha ma az üzletszerű vállalkozások terére szorították az irodalom zömét: annak a társadalom az oka, mely az irodalom ideális feladatát még ma sem érti meg teljesen, tehát nem adja meg neki megfelelő mértékben az anyagi eszközöket, amivel azután kiszolgáltatja az üzleti érdekeknek. Ez pedig természetesen oly módon karolja fel, hogy üzletileg gyümölcsöztesse, nem törődve, nem is törődhetne a magasabb intellektuális céllal.

Az erős, tartalmilag mély s nemzeti, anyagiilag független irodalom leghatásosabb faktora, annak az egységes nemzeti műveltségnek, mely az összes nemzetiségek nyelvének és külön kulturájának bántalma nélkül, egységes politikai testvériségbe és állampolitikai közös érzésbe olvaszthatja Magyarországot minden polgárát.

A Levante szokásai.

A magyar kereskedői világ hosszú időn át főként tartózkodó álláspontot foglalt el a Levante üzletberekével szemben. Ezt nem azért tette, mintha a levantei kereskedőnek hitelbe adott portéka ára nagyobb veszedelemben forgott volna, mint más exportterületen, avagy pedig, mert a vevők és megrendelők megbízhatóságában kellett volna aggodalmaskodni, az ok más körülményekben gyökerezett. A levantei kereskedelemnek ugyanis van egy különös sajátosságuk, amelyet előbb meg kell ismerni, aztán minden jó, ámde megismerni mindenki csak a saját kárán tudja.

Ez a sajátosság jelentkezik például, ha az ügyletet készpénz fizetés és az áruokmányok átadása mellett kötötték meg. Ha az áru rendeltetési helyére megérkezett, a vevő különböző kifogásokat tesz, az árut nem veszi át. A portéka így a vámraktárba kerül, megindul a levelezés és mindennek a vége rendszeren az, hogy az exportőr az árból engedni kénytelen. Ez a veszedelem különösen olyan helyeken fenyegeti az exportőrt, ahol nincs képviselése, vagy ha van, nem megfelelő. Ha azonban a helyi képviselő véletlenül egy nagy és előkelő helyi cég, amely a Levantén az üzleti világban is respektust kelt, akkor az átvétel sima lefolyású. Különösen erős eszköze a megtorlásnak az a fenyegetés, hogy az exportőr több üzletet nem köt. Ez ugyan érzékenyen érintheti a kereskedőt, különösen ha olyan árucikkekről van szó, amelyeknek abban a körletben élénk a keletük.

A levantei kereskedő közismert fogása, hogy az áruokmányok átadása mellett készpénzfizetésre teszi meg rendeléseit, már számtalan visszaélésnek volt oka. Az ilyesmi aztán a levantei kereskedő rossz hírét keltette. A kikötőbe érkezett áru ellen ugyanis mindenféle kifogást tesz, kezdi mindjárt az esetleges külső sérüléseken, az emballage módján, talán fel is bontják az árut s ilyenkor a kifogás már a minőségre és a mennyiségre is kiterjed. Ennek az okvetetlenkedésnek pedig nincsen egyéb célja, minthogy az eladót arra kényszerítse, hogy a kialakított árból engedjen. Sajnos, hogy ez mindig megtörténik a nagyobb károsodás elkerülése végett. A kifogásolt árut tudniillik a hajóskapitány rendszerint a vámraktárba helyezi el. A raktározás díja aránytalanul nagy és az áru biztonsága sem mondható e raktárakban valami nagyon tökéletesnek. A levelezés, amely a vevő és az exportőr között a kifogás dolgában megindul, hosszantartó s ilyenformán az áru mennyiségét és minőségét is veszedelmezeti a közbiztonság megbízhatatlansága. Mindez pedig az exportőr kockázatára megy végbe.

Az elmondottak alapján azért nagyon célszerű az az eljárás, hogy az exportőr az áru feladásakor már előre alkudja ki az áru visszafuvarozásának költségeit is az esetre, ha a címzett az áru ellen kifogásokkal élne. Ezzel a nagy beraktározás költségétől szabadulhat meg az előnye így, hogy a vevő, látván az exportőr energikus és óvatos intézkedését, eláll a kifogásoktól és kiváltja a portékát.

Nem ajánlatos magyar kereskedők számára, hogy a levantei kereskedőkkel olyan üzletet kössenek egyenesen, a mely az áru hitelezésén alakul. A levantei kereskedő vagyoni helyzete hihetetlen gyorsan változik, úgy hogy még a legmegbízhatóbb hiteltudósítói hírszolgálat is kétes értékű. Legheiyesebb a helyi ügynökség szervezése vagy helyi képviselő felállítására s célszerű az is, ha valamelyik megtelepedett európai bizományi céggel tud az exportőr olyan megállapodást létesíteni, hogy az vállalja a delkrederét.

A keleti kereskedőknek mintegy velük született tulajdonságuk, hogy az árut kifogásolják. Ezért nemcsak a szállítás határidejének pontos betartása a fontos, hanem a megrendelésnek a minőségre és a csomagolás módjára való kiterjesztése is. — A csomagolás módja, a papiros színe és minősége a keleti kereskedőre azért is különösen fontos, mert az áru kelendőse az alacsony kulturájú vevői körben a megszokott külsőségektől való eltérés esetén könnyen szenvedhet.

Ügyelni kell az exportáló kereskedőnek még a tartós *emballage*-ra is. A láda vagy zsákburkolat minőségénél nem jó takarékos-

kodni, mert nagy veszteséget vonhat maga után; olyan legyen, hogy a szállítással járó esetleges ütődést, dobálást, sértetlenül kibírja.

Az elmondottakkal még nem merítettük ki mindazokat a jelenségeket, amelyeket a levantei kereskedelmi összeköttetéseknel figyelemre kell venni, csak rámutattunk olyan mozzanatokra, amelyek a levantei kiviteli kereskedelem biztonságának fokozására alkalmasak.

(M. Kalk.)

UJDONSÁGOK.

— A rappresentanza alakuló ülése.

Wickenburg István gróf kormányzó, mint már előre jeleztük, tegnap értesítette Prodam Jánost, a rappresentanza korelnökét, hogy a képviselőtestületet, holnap, szombaton délelőtt tizenegy órára hívja össze. — A kormányzó leirata alapján Prodam János valamenyny: rappresentantéval körlevélben tudatta, hogy a holnap délelőtt 11 órakor kezdődő rendkívüli ülésen a statum értelmében valamennyien tartoznak megjelenni. Intézkedés történt aziránt is, hogy a karzati közönség csakis belépő jeggyel foglalhasson helyet. A belépőjegyeket *Suppandich* segédhivatali igazgatónál lehet átvenni.

— **Montecuccoli Fiumében.** *Montecuccoli* Rezső gróf tengernagy, a haditengerészet parancsnoka — mint megirtuk — szombaton reggel érkezik Fiuméba. Ma reggel 1/9 órakor a „Lacroma“ hadijacht már ideérkezett, hogy a tengernagyot a vasárnapi haditengerész-izszi felavatás után Pólába vigye. A tengernagy részt vesz a „Kaiserin Elisabeth“ hadihajón vasárnap délelőtt végbe menő ünnepélyes felavatáson s még aznap a nagy flottagyakorlatokra megy. A „Kaiserin Elisabeth“ hadihajó holnap reggel érkezik Fiuméba.

Itt említtük meg, hogy a „Satellit“ torpedónaszád, mely egy év óta Fiume állomáshajója volt, tegnap reggel Pólába indult el s részt vesz a flottagyakorlatokon.

— **Urnapija.** A katolikus egyház legnagyobb ünnepét, Urnapját ünnepelte tegnap. A Corpus Domini ünnepe ez, amelyen az oltári szentséget menyezett alatt körülhordozzák s a négy világtájnak megfelelően, négy oltárnál az egész világ elé állítják imádás végett. A hagyományos pompával folyt le Fiumében is az urnapi körmenet. Reggel hét órakor a díszes menet elindult a dómtemplomból s a Corsón, Via Lodovico Kossuth, Via Adamicón és Piazza Elisabettán végighaladva visszatért a főplébániára. Négy helyen oltár volt felállítva, a Scarpa-téren pedig a 79-ik gyalogezred díszszázada állott fel a zenekarral. Szt. Vid és Módeszt, Fiume védőszentjeinek emlékét a kaendáriumi találkozás folytán vasárnap, június 18-án ünnepli meg Fiume városa.

— **Adókövetés.** A harmadik osztályú kereseti adót kivétő bizottság holnapi folytatós ülésén a bprbélyok, bábák, orvosok, ügyvédek, közjegyzők, előmunkások, építésszek, mérnökök és mosodatulajdonosok tartoznak megjelenni. Az adókövetés a folyó és a jövő évre történik. Az adókövető bizottság adót megállapító határozata ellen a felszólamlási bizottsághoz lehet folyamodni.

— **Három milliós kár a trieszti kikötőben.** *Triesztből* jelentik: Tegnap éjjel Triesziben és környékén borzalmas vihar dühöngött, mely a kikötőben nagy kárt okozott. A vihar több hajót elsüllyesztett, másokat megrongált és sok a tengerész életét vesztette. Anyagiakban a kárt közel három millió koronára becsülik. A vihar legelső áldozata a Riva Mandraccio előtt levő „Galleggiante Nazionale“ fürdő volt, melynek horgonyait a felkorbácsolt hullámok elszakították. A minden irányból a tenger-

ben uszkáló gerendák és fatörzsek a fürdő falába ütköztek s azt nagyon megrongálták. A fürdő két órének sikerült megmenekülni. A „Stadion“ nevű gőzöst a vihar a Riva Carciotti oldalához csapta oly szerencsétlenül, hogy a hajó előrése megsérült. A személyzet a veszedelemben jutott gőzösről elmenekült. Hasonló sorsban részesült a „Miramar“ gőzös is, valamint az említett molónál horgonyzó összes vitorlások, melyek közül több elmerült. A halálos veszedelemből megmenekült tengerészek minden tagjukban reszketve, megtépett ruhákban egyik közeli kávéházban verődtek össze, ahol a kiállott félelem hatása alatt remegve mesélték el a borzalmas éjjel eseményeit. A vihar nem kimélte meg a Molo della Sanità mellett horgonyzó hajókat sem. A „Risano“ és „Trieste“ gőzösek nagy károkat szenvedtek. A közelben horgonyzó „Andromeda“ gőzös elsüllyedt s csak a kéménye látszik ki a vízből. Egy másik kis gőzös pedig teljesen víz alá került. Mindkettő személyzetét megmentették. Nagy veszedelemben forgott az „F. Musner“ nevű szénmel megrakott gőzös is, melynek oldala számos helyen betörtött. Két görög scoonert, melyek a punto franco védőgátjának külső oldalán horgonyoztak, az elementáris erővel dühöngő vihar a védőgáthoz csapott. Így járt a védőgát belső részén is két gőzhajó. Mondhatni, valamennyi gőzös, mely a vihar idején a kikötőben tartózkodott, kisebb-nagyobb kárt szenvedett, kivéve az Ungaro-Croata „Fiume“ gőzöst, mely sértetlen maradt, noha a tenger árja ennek a köteleit is elszakította. Az osztrák Lloyd jegyárúsító bódéját a hullámok felemelték s a Piazza Granden, az osztrák Lloyd palotájával szemben dobták partra.

Még nagyobb erővel dühöngött a vihar a kikötő ama részében, ahol a „Maurico Bertuccio“ olasz scooner, az „Evangelista“ s „Nicolais“ görög bárkák tartózkodtak. Mindháromat a hullámok a rakodóparthoz csapkodták s aztán elsüllyesztették. Az „Evangelista“ 12 főnyi személyzete közül kilencet, a „Nicolais“ pedig mind a kilenc emberét elvesztette. Egy közeli bárkáról is eltűnt két ember. Azt hiszik, hogy a *halottak száma jóval nagyobb*, mert a vihar idején számos chioggiái, capodistriai és piranoi halászbárka tartózkodott a kikötőn kívül. Ezek sorsáról eddig semmiféle híradás sem érkezett.

Tegnap délelőtt összesen négy hullát találtak meg, melyek közül három a muggiai öbölben, egy pedig a trieszti öbölben uszkált a tengerben. A borzalmas szerencsétlenség, melyhez hasonló Triesztben sohasem fordult elő, mélységesen fájdalmas benyomást keltett az emberekben. A kárt mintegy három millió koronára becsülik. A kikötőben horgonyzó hajók a gáz jelű félárbócra eresztették a lobogókat.

— **A magyar bank tőkeemelése.** A Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. az alábbi hivatalos jelentést tette közzé:

A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésén elhatározta a társaság alaptőkéjének fölemelését olyképpen, hogy a jelenleg 40 millió korona alaptőke 20 millió koronával fölemeltesse 60 millió koronára. E határozatok végrehajtása céljából a bank július 5-ére rendkívüli közgyűlést hív egybe.

Bizonyára alig tulozunk, ha e rövid kis közleményt gazdasági életünk igen jelentős eseményének tekintjük, amely tehát jóval túlhaladja azt a megítélést, amivel még ilyen nagyarányú tőkeemelést is rendes körülmények között mérlegelni lehet. Sajnos, a bank közleménye közelebbi utbaigazítást nem ad a tőkeemelési művelettel kapcsolatos megállapodásokról, de alapjában véve az a benyomásunk, hogy ez ügyben nem a részletek a fontosak az intézet s főleg pedig gazdasági érdekeinek szempontjából. A lényeg az, hogy *Elek* Pálnak,

a Magyar Bank alelnök-vezérigazgatójának, sikerült végre nyilegyenes utat törni a francia haute finance-hoz, melynek kimeríthetlen tökéreje illy módon közvetlenül fog beáramlani minden szolid és tisztességes üzleti hasznot ígérő magyar vállalkozásba. Őszintén szólva, túl vagyunk azon a naivitáson, hogy intézeteinknek egy-egy nagyobbarányu külföldi pénzművelésből halmi nemzeti dicsőséget kovácsoljunk. Tudjuk nagyon jól, hogy a legfőbb tranzakció mindössze a jutalék kérdésén mulik, mert azok a pénzügyeink, melyek kifelé gravitálhatnak, kivétel nélkül teljes garanciát is nyújtanak az általuk kibocsátott értékekért. Hogy a mostani eset egészen más elbírálást követel, azt a lebonyolítás módjával s továbbá a Magyar Bank fejlődésének szétágazó, de bámulatos összhangba olvadó mozzanataival indokoljuk. A lebonyolítás módja alatt azt értjük, hogy a franciák delegáltjai az intézet igazgatóságában szintén helyet kapván, az állandó összeköttetés folytán mód és alkalom lesz nemcsak a felmerülő üzletek megfigyelésére, hanem a gazdasági helyzetünk kiismerésére is. E részben pedig épen a Magyar Bank eddigi fejlődése erősíti meg azt a föltevést, hogy a most létesülő kapcsolat mind szélesebb és nagyobb arányu területre fog kiterjedni.

A Magyar Bank alapításától kezdve 1905-ig, tehát 15 esztendőn keresztül, alig mutott föl számbevéhető eredményt. Alaptőkéje ekkor 5 millió korona volt, mely azonban öt esztendő leforgása alatt 40 millióra, látható tartalékai pedig csak 20 millióra emelkedtek. E rohamos fejlődés, mely az üzleti sikereknek valóságos láncolata volt, már közvetlenül a szemünk előtt pergett le, fölsőleges tehát részletekbe bocsátkozunk. A mostani tökélemeléssel a Magyar Bank saját tőkéje ca 100 millió K lesz, ami magában véve vezető intézeteink közé emeli, ámbár eleven üzletvitelle, klientélájának széles köre és összeköttetéseinek duzzadó ereje eddig is kivételes pozíciót biztosított számára. Még megjegyezzük, hogy a tökélemelés jelentőségét tulajdonképen az intézet közgyűlése elé tárgyalt javaslatok fogják megvilágítani, melyekkel annak idején részletesen kívánunk foglalkozni.

— **Térszene.** Ma este 1/29 órakor a városi zenekar a Dante-téren térszenét tart. A hangverseny műsora a következő:

1. Sousa: Induló.
2. Boito: Ábránd a „Mefisztofolesz“ című operából.
3. Verdi: Részletek a „Rigoletto“ című operából.
4. Bizet: Intermezzo és spanyol tánc „Az arlezi leány“ című operából.
5. Fall Leó: „Dollárkirálynő“ keringő.

— **Leleplezett üzletfosztogatók.** A Riva Cristoforo Colombon levő Miculinich és Richtmann gyarmatáru cég tulajdonosai egy idő óta az üzlet áruraktárában hiányokat fedeztek fel. A tulajdonosok házi leltárt készítettek és ekkor kitűnt, hogy mintegy 1000 korona értékű áru hiányzik. A raktárból kávé, liszt és gabonaművek tűntek el feltűnő mennyiségben. Április 15-én, a leltározás után új lopásokat fedeztek fel az üzletben. Ez alkalommal 550 kiló 300 korona értékű lisztet vittek el a tolvajok. A titokzatos tolvajokat ekkor már lázasan nyomozták, de eredmény nélkül. Három héttel ezelőtt újabb lopás történt. Ekkor 700 korona értékű kávé tűnt el. Hiába volt a kutatás a vakmerő tolvajokat sehogysem lehetett elfogni. A minap azután váratlan dolog történt.

Az üzletnek egy volt alkalmazottja, kit csak a napokban bocsátottak el, azt mondta valakinek, hogy ő ismeri a tetteseket. A fiatal embert erre elvitték a cég főnökéhez, ahol adig faggatták, míg leleplezte a tolvajokat. Kitűnt, hogy a cég Hinich Miksa nevű áruszállítója szövetkezett a kocsisal, aki kocsijával segítségére volt a nagyszabásu lopásban. Éjnek idején Hinich magához vette az üzlet kulcsait és felnyitva a raktárt, kocsiá hordotta a nagymennyiségű árut. A fi bevallotta, hogy egyszer hajnalban, amikor az üzletbe akart jönni tisztogatni, rajtakapta a két embert a lopáson. Ezek tíz koronát ígértek neki, ha el-

hallgatja a lopást, majd látva habozását, halálal fenyegették meg. A két tolvajt a rendőrség letartóztatta. A cég megállapította, hogy a lopott áruk értéke több ezer korona.

— **Megszökött őrült.** Az Adamich-molón sétálóknak tegnapelőtt délután feltűnt egy különös viselkedésű ember, aki magában beszélt és hevesen gesztikulált. A furcsa viselkedésű ember egyszerre a moló végére sietett s olyan mozdulatot tett, mintha a tengerbe akarna ugri. Egy ott álló ember azonban megragadta s addig nem engedte el, míg a közelben álló rendőr odasietett. A gyanús férfi a rendőr látára el akart menekülni s a rendőrnek is csak nehezen sikerült megfékezni, míg négy másik rendőr érkezett s ezek elvitték egy kapu alá. Miután nyilvánvaló volt, hogy az illető elmazavarodott, értesítették a mentőket, akik bevitték a kórházba. A rendőrségen kiderült, hogy az illető *Brajadich* János 30 éves spatóli gyógyszerész, aki megszökött a rudolfwerthi elmebajos-intézetből. A megszökött őrültet további intézkedésig a kórház megfigyelő osztályán tartják.

— **Halálos baleset.** Szerdán délután Plasse Stranga városrészben halálos baleset történt. *Lojan* Károly 4 éves fiu egy épülőfélben levő ház közelében rámaszott egy ládára, amely felfordult. A gyermek a láda alá került s egy kőben megütötte a nyakát. A szerencsétlenül járt fiúcskát beszállították a kórházba. Az orvosok megállapították, hogy agyarázkódást szenvedett. A szerencsétlen gyermek néhány óra mulva meg is halt.

— **Felborult vitorlás.** Egy tegnap éjjel Fiumébe érkezett olasz vitorlásbárka személyzete jelentést tett a révhatóságnak, hogy Veglia sziget közelében egy felfordult vitorlást vettek észre a tengeren. Azt hiszik, hogy szerencsétlenség történt, mert segélykiáltásokat is hallottak. A bárkások a heves vihar miatt nem mertek a hajótöröttek keresésére indulni.

— **Meglopott révkapitány.** Dubravich Vilmos révkapitány bejelentette a rendőrségen, hogy a Dómtemplomban az Urnapi mise alatt valaki ellopta 150 korona értékű óráját. Gyanúja egy fekete szakállas, magas testalkatú emberre irányul, aki a mise alatt közvetlenül mellette állott. A tolvajt a rendőrség keresi.

— **Felrobbant mozsár.** A közeli Castuán a tegnapi ünnep alkalmából mozsarakat durróztattak. *Hervatin* János és *Africh* József is hódoltak a szokásnak, mely rájuk nézve bámul ütött ki. Az egyik felrobbant mozsár szilánkjai ugyanis arcukon és felsőtestükön súlyosan megsebesítette őket úgy, hogy a kórházba való szállításuk vált szükségessé.

— **A kikötőből.** Junius 15. A mai nap folyamán a „Linz“ osztrák gőzös 200 zsák korpával Konstantinápolyból Fiuméba érkezett. **Indult:** „Lapad“ osztrák Triesztbe útszen. „Szedeg“ magyar Rouenba 1400 tonna fával, 70 tonna liszttel, 40 tonna cukorral és 300 hordó kivonattal.

— **A népesedés.** A „Statistikai Havi Közlemények“ most megjelent 1911. évi áprilisi havi füzeté szerint az 1911. évi áprilisi havában 61.947 gyermek született élve a Magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 45.825-re rugott, úgy hogy a természetes szaporodás 16.122-öt tett. A közölt számokból a társországokra esett 7.799 élő születés, 5.820 halálozás és 1790 főnyi szaporodás. Az 1910. évi áprilisi havi eredményeivel szemben az 1911. évi áprilisi kedvezőtlenebb eredményel zárult. A születések száma kevesebb volt 1.738-cal, az ezerkilencszáztíz évi áprilisi havához képest, a halálozás ellenben emelkedett 240-nel, úgy, hogy a szaporodás száma 1878-cal fogyott.

Áprilisi havában 7638 pár kötött házasságot a Magyarbirodalomban, még pedig 7206 a szorosabb értelemben vett Magyarországon és 432 Horvát-Szlavonországokban. Az 1910. évi áprilisi havával összehasonlítva 1911-ben 4183-nál kevesebb házasságkötés történt; a négy első hónapot tekintve azonban 1797-tel több a házasságkötések száma, mint az 1910. évi négy első hónapjában volt.

A kötött 7638 házasság közül 2358, vagyis 17.78% volt vegyes, ezek közül azonban Horvát és Szlavonországokra csak 14 esetet, az ott kötött házasságoknak 3.24%.

Keresztény-zsidó házasság 59 kötöttet e hóban, ezek közül 26-ban a menyasszony,

44-ben pedig a vőlegény tartozott a zsidó felekezethez.

— **Csökken a kivándorlás.** Az utlevélsztatistikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomban áprilisban 9177 utlevelet váltottak, 4941-et kivándorlási, 4236-ot pedig egyéb célból. Ezen utlevelekkel kivándorlásra jogosított 6829, egyéb célból külföldre való utazásra pedig 6964 egyén, akik között 7686 férfi és 6107 nő volt. A kivándorlásra jogosítottak közül 5841-nek az utlevele Amerikába szólt, 445-é Romániába és 199-é Németországba. (Az előző hóban a magyar birodalomban 11.121, az előző év áprilisi havában pedig 14.248 utlevelet váltottak. A ki- és visszavándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomból f. évi áprilisi folyamán 5168 egyén vándorolt ki, 456 utlevéllel és 599 utlevél nélkül. E számból Horvát-Szlavonországra esett 909. A kivándoroltak közül 4064 ment Amerikába 510 — tulnyomóan Erdélyből — Romániába és 268 Németországba. A tengerentútra kivándoroltak közül Fiumén át 1218-an mentek ki. Az 1910. év áprilisi havához erősen csökkent a kivándorlás, amennyiben 1910. áprilisban 9695 volt a kivándorlók száma, a csökkenés e hónapban Magyarországon, de különösen a társországokban igen jelentékeny volt. Az 1907. év január 1-én életbeléptetett bevándorlási adatgyűjtés eredménye szerint 1911. év áprilisi havában a Magyarbirodalomban 846 egyén kapott lakhatási engedélyt; a folyó vagy megelőző évben az országba beköltözött és áprilisi hó folyamán lakási bizonylatot kapott 649 egyén között volt 407 férfi és 242 nő. A legtöbb lakhatási engedély Budapesten (216) és a határszéli vármegyékben adták ki.

— **Válóperbelli eljárás az új perrendtartás szerint.** Ilyen címen igen praktikus, nélkülözhetetlen népies jogi munka jelent meg a Jogi Népkönyvtár kiadásában. A könyv az új polgári perrendtartás szerinti összes házassági (váló, bontó, megtámadási semmisségi) peres eljárásokat tárgyalja könnyen érthető módon úgy, hogy ezt nemcsak a jogászvilág és valamennyi igazságügyi s közigazgatásági hatóság, hanem a laikus közönség is nagy haszonnal forgathatja. A könyv szerzője dr. *Gerő* Ernő, budapesti ügyvéd. A könyv ára egy korona és megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy lapunk kiadóhivatala útján, valamint a Jogi Népkönyvtárnál is, Budapest, VIII., Revczky-tér 5.

— **Hangverseny.** A Jellasicsch gyalogezred zenekara holnap, szombaton este a Deák-szállóban hangversenyt rendez Belépi-díj: 50 fillér. Kezdeté 8 órakor.

Munkások

kik a palatábla-tetőfedési munkákban jártasak, munkát találhatnak. Kérdezősködni Matzner Brunonál Via Gius. Parini 27. szám II. emelet délután 12-2 óra között.

Kaucióképes képviselő

kerestetik nagyobb dél-magyarországi malom részére Fiume és vidéke területére. Megkeresések „Bánati Mümalom R. T. Detta“ címre intézendők.

— Az „Unio» élet- és gyermekbiztosító intézetnél, azelőtt Első Leánykiházasító egyesület m. sz. f. évi május havában 1,991.000 k. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,664.600 k. értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében 167.401.16 k. fizetett ki. 1911. jan. 1-től máj. 31-ig bezárólag 9,122.500 k. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 7,468.800 k. értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 673.169 k. 58 fill. és az intézet fennállása óta 17.426.102 k. 61 fill. fizetett ki.

Távirat ◀ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jun. 16. A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnökölt. Bejelenté, hogy a Kuria Wickenburg Márk gróf mandátuma ellen benyújtott petíciót elutasította. Közli, hogy Hajdu vármegye feliratot intézett a képviselőházhoz a tanítók fizetésének felemelése iránt.

Napirend előtt

Polónyi Géza szólal fel. Foglalkozik Hock János szerdai beszédével, melyben őt alaposan megrugdosta. Ugylátszik, hogy Hock beszéde prologus akart lenni a szegedi választáshoz, melyre a szegedi közönség józan ítélete adta meg a választ. Cáfolja Hock egyes tételeit s kijelenti, hogy mindenben fenntartja ama állítását, hogy a fővárosi bizottsági tagok között a zsidók vannak többségben.

Hock közbekiált: Polónyinak addig van igaza, amíg maga beszél!

Polónyi Géza kikéri magának, hogy Hock rajta köszörmülje a nyelvét és őt becsmérelje. Amit Hock állit, az rágalom.

Az elnök Polónyit az inparlamentáris kifejezésért rendreutasítja.

Hock János személyes megtámadtatás címén szólal fel. Azt állítja, hogy Polónyi az adatokat elferdíti. A statisztikai adatokból tudja igazolni, hogy a fővárosi képviselőtestületben a keresztények vannak többségben.

Ezután áttérnek a kultusztárca költségvetésének folytatólagos tárgyalására.

Preszly Elemér Justh-párti a katolikus autonomia felállítását sürgeti. Szükségesnek tartja az elemi oktatás mielőbbi megreformálását. A javaslatot nem fogadja el.

Mint hogy több szónok nem jelentkezett, az elnök az általános vitát bezárja s

Zichy János gróf kultuszminiszternek adja át a szót, aki részletesen reflektál a vita során elhangzott ellenvetésekre.

Sajnálataának ad kifejezést, hogy a képviselőházban a kultusztárca költségvetésének tárgyalásakor felekezeti kérdéseket vitatnak. A felekezeti kérdés vitatása nem ide tartozik s csak a vallási érzés gyengítését célozza. Hivatkozik miniszteri működésére, melyből minden felekezeti szempontot kizárt. Nem a felekezeti széthuzást, hanem az összetartást kell gyakorolni. Bejelenté a polgári iskola reformját is, de a nagy középiskolai reformmal egyetemben. A görög katolikus püspökség szervezése a hívők szétszórtsága miatt nagy nehézségbe ütközik. A kérdés azonban komoly megfontolást érdemel. Kéri a költségvetés elfogadását s a határozati javaslatok elvetését.

A miniszter szavai után

elnök elrendeli a szavazást, melynek eredményeként kihirdeti, hogy a Ház a kultusztárca költségvetését nagy többséggel általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja, a benyújtott határozati javaslatokat pedig elveti.

Ezután szünet következik.

Szünet után

áttérnek a részletes tárgyalásra. A mai tanácskozáé azonban már egy órával tovább, délután három óráig tart.

A verbói banklefoglalás.

BUDAPEST, jun. 16. Rákóczi Lajos verbói főszolgabíró a Verbói Pánszláv Bankban lefoglalni akarta azt a 4000 koronát, amit a bank az államellenes izgatás miatt kicsapott pánszláv gimnazisták felségítésére gyűjtött. Minthogy a bank a pénzt nem akarta átadni, a főszolgabíró lefoglalta a pénzt s ma Budapestre utazott, hogy jelentést tegyen az esetről a belügyminiszteriumnak.

Az amerikai tengerészek sztrájkja

LONDON, jun. 16. Newyorkból érkezett kábeltávirat szerint az amerikai tengerészek ma kimondották a sztrájkot. A sztrájk következtében huszezer parti kereskedelmi hajózással foglalkozó tengerész ma kimondotta a sztrájkot s az a tervük, hogy az egész amerikai hajózást megbénítják.

Bier ismét repülni készül.

BUDAPEST, jun. 16. A magyar Aeroclub délelőtti táviratot kapott Bécsből, hogy Bier főhadnagy ma délután megkísérli annyiszor elhalasztott távrepülését. Valószínűleg három és négy óra között száll fel és Győr, Esztergom és Vörösváron keresztül hat és nyolc óra között érkezik Budapestre, ahol a Rákosmezőn száll le.

Az angol királyi pár ijedelme.

LONDON, jun. 16. Amikor a királyi pár tegnap a lóversenyről Windsorba tért vissza, a lovas kíséretből két ló lovassal együtt a közönség soraiba vágatott és három embert agyontiport. A királyi páron nagy ijedelem vett erőt.

Életunt leány.

ZSARNÓCA, jun. 16. Torma Ágoston erdőmester 16 éves leánya ma apja fegyverével föbelötte magát és nyomban meghalt.

Megszökött minszterelnök.

BERLIN, jun. 16. Lipp Hazzar perzsa minszterelnök a sajtó támadásai elől megszökött Teheránból s az ország keleti részébe menekült.

Az angol tengerész-sztrájk.

LONDON, jun. 16. A hajósok sztrájkját hivatalosan proklamálták. A White Star Line nagy hajója tegnap elindulhatott New-York felé, mert a hajóalkalmazottak követelését a társaság teljesítette. Bizonyosra veszik, hogy a többi transatlantikai személyszállító-társaságok is így cselekszenek, hogy a sztrájk miatt kárt ne szenvedjenek. A londoni lordmajor és a southamptoni polgári testület véleménye szerint békebírótságot kell létesíteni az egyenetlenségek mielőbbi elsimítására. Az angol tengerészek havi minimális 20 korona fizetésemelést és a különórát díjazását követelik.

Az antwerpeni hajóssztrájk.

ANTWERPEN, jun. 16. A hajósok általános sztrájkja meghiusult. A „Finland” gőzösnek 1600 utassal Newyorkba való indulását a sztrájkolók nem akadályozhatták meg. A hajó sztrájkoló matrózait amerikaiakkal helyettesítették.

Zavargások egy körmeneten.

FAARIANO, jun. 16. A tegnapi urnapi körmenet alkalmából nagy zavargások voltak. Az antiklerikálisok tüntetéseket rendeztek, később pedig megtámadták az egyházi zászlókat vivő papokat és elvették tőlük a zászlókat. Általános verekedés keletkezett, amelyben az antiklerikálisok győztek. A baldachint szét akarták rombolni, de a karabiniereknek sikerült ezt megakadályozni. Több sebesülés is történt.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Dupla-malátasört,

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A sörparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Ső főződe” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisstöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapból kimerve minden előkelő étteremben.

:: Rómába utazók figyelmébe! ::

Gambrinus-Halle

Luhr Bácsi „BAVARIA” Söröcsarnoka

ROMA, Piazza San Silvestro,
a főpostával szemben.

Magyar tulajdonos. - Magyar konyha.
Magyar kiszolgálás. - Magyar újságok.

Valódi bajor és pilzeni sörök.
Olcsó árak! Olcsó árak!

Hölgyek

akik az egészséges bőrápolásra szult fektetnek, különösen szeplőtől akarnak szabadulni s finom, puha bőrt és fehér arcszínt akarnak kapni vagy megőrizni csak

Bergmann & Co., Tetschen a. E.

Steckenpferd
liliumtészappanával,
(vesszőparipa védjegy)

mosakodnak. Drbja 80 fillérért kapható minden gyógyszerüzletben, drogériában, illatszertüzletben stb.

„ADRIA” szálló és étterem

FIUME
ADAMICH és ADRIA UTCA (ZMAJIC PALOTA)

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és villanyos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. - Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Fogak! Szájpadlás nélküli 4 koronától.

Gyökerek eltávolítása fölösleges. Használhatatlan, rosszul illő fogsorokat egy nap alatt használhatóvá alakítok. Készítek továbbá csapfogakat, aranykoronákat és hidakat, amelyek a szájból ki nem vehetők és a természetes fogaktól meg nem különböztethetők. Munkáim a fogteknika legújabb vívmányai szerint készülnek 10 évi jótállással

Pálmai István fogműterme

Telefon 12 10. Riva Szápary 2. II. emelet.
Nyitva reggel 8-tól este 8 óráig. Megbeszélések vasár- és ünnepnap délután is.

Öngyilkos ápolónő.

BUDAPEST, jun. 16. A Vörös Kereszt-kórházban ma reggel egy ápolónő öngyilkossága nagy szenzációt keltett. *Mária Karola* ápoló-apácát ma reggel szobájában átvágott nyakkal holtan találták. Mellette egy éles műdőkés hevert, melylyel az öngyilkosságot elkövette. A vizsgálat megállapította, hogy az apáca családi neve *Ormos Mária* és 20 év óta volt a Vörös Kereszt szolgálatában. Hosszabb idő óta betegeskedett, nagy epeköbántalmakról panaszkodott s va ószinű, hogy hirtelen elmezavarában ölte meg magát.

Óriási földrengés.

UNGVÁR, jun. 16. Az ungvári földrengésjelző készülék ma óriási és katasztrófális földrengést jelzett. A földrengés mintegy 9100 kilométer távolságban történt.

Megőrült mozdonyvezető.

PÉCS, jun. 16. *Tascher István* mozdonyvezető ma hirtelen megőrült. A szerencsétlen ember beleugrott az udvaron levő nyitott kutba, amelyben megfulladt.

Hitelezők elől a halálba.

ESZÉK, jun. 16. *Rothmann Ferenc* eszéki kereskedő százezer korona értékű váltót zsíralt sógorának, A váltók most csőd folytán esedékessé váltak s Rothmann kétségbeesésében lakásán felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már meghalt.

Gyakornokot

felvesz helybeli nagy részvénytársaság. Ajánlatok „Kezdő” jeligére a kiadóhivatalba küldendők.

Figyelem**MORGENSTERN VIKTORIA**

FIUME, Via della Torre 1.
(volt Via Molo 2.)

Első Fiumei Fűzőszalon.
Saját gyártmányú új modellek 4 K-tól 200 K-ig. Mérték utáni fűzők és javítások 24 óra alatt eszközölködnek.

Morgenstern Viktoria
Első Fiume. Fűző Szalon.

CONTINENTAL-AUTOMOBIL PNEUMATIKS

Képviselőlet és raktár Fiumében:

Gilić R.

Telefon 677. Via Lod. Kossuth 13. Telefon 677.

Med. univ.

Dr. Stejić János

volt községi orvos és a bécsi klinika hospitánsa
belső, gyermek és női betegségekre

rendel d. e. 9-11-ig és d. u. 3-4-ig.
Fiume, Via del Municipio 2. sz. 11. emelet.
(Piazza Dante). TELEFON 241.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Egy ügyes harisnya kötő hosszú gépkötéshez felvétetik.

Czimmermann Györgyné.
Deák korszó 20. IV. emelet.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korszó FIUME

a pályaudvartól 3 percnnyire

Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

Nagel Adolf ponyva- zsákgára és kölcsönintézete

Budapest

Bátorkodom a m. t. fiumei és susáki ipari és kereskedelmi vállalatokkal, hatóságokkal és magáncégekkel tudatni, hogy Fiumében (Póstaflók 20, Telefon 1366) nagyszabású fióktelepet létesítettem, mely teljesen új és egyszer használt elvámolt és elvámolatlan zsákok és ponyvák, impraegnált szövetek és takarók eladásával, vételével és kölcsönzésével valamint lőtakarók, zsinegek, kötélárak, futacsomagoló vásznak és minden e szakmába vágó cikk forgalmazásával foglalkozni. E fiók vezetésével

Péntek József urat, Schenker és Tsa cég volt főtisztviselőjét biztarn meg,

hosszu évi tapasztalatait és a fiumei piac alapos ismeretét hozza vállalatomba.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét zsák- és ponyva-kölcsönző intézetemre, melynek kölcsönűjai a legjutányosabban vannak megszabva.

Számos megrenpelést kér

Nagel Adolf fiókja

Fiume, Telefon 1366. Postafiók20.

VIII. évfolyam.**„A Tengerpart“**

Fiuménak legélénkebben szerkesztett és legjobban informált
napilap a jelenleg

VIII. évfolyamában**jelenik meg.**

Mint Fiuménak és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi magyar napilapja

„A TENGERPART“

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékelttek.

Előfizetési árai:

Egy évre	--- K. 24.—
fél évre	--- „ 12.—
negyedévre	--- „ 6.—
egy óra	--- „ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART”-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART“

házhoz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume
Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz.

Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hélig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

TURINI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS 1911.

A S. A. L. V. E. vezetése és a kiállítás Végrehajtó Bizottságának ellenőrzése alatt álló

SZÁLLODÁK

Minden modern kényelem. Egyenesen szállóknak készült épületek.

Új berendezés. — Központi fűtés. — Villanyvilágítás. — Fürdők. — Autóautó az állomáson.

Grand Hôtel Victoria - - ELSŐRENDŰ - -
VIA MARIA VITTORIA 33, a város központjában.
250 szoba. Szalon. 2 Lift. Étterem. Szobák fürdővel. Garage.

Grand Hôtel de l'Exposition ELSŐRENDŰ
VIA SALUZZO 34. Öt percre a közp. pályaudvartól és a kiállítástól.
150 szoba. Szalon. Lift. Étterem.

Hôtel Dora
CORSO S. MAURIZIO, a királyi palota kertjével szemben.
Turin legnagyobb szállója.
500 szoba. 20 Szalon. Lift. Fürdők. Étterem.

Hôtel Meublé des Nations
VIA MADANA CRISTINA 15. Központi fekvés, közel a kiállításhoz.
80 szoba és terem. Felvonó. Fürdők.

Hôtel Meublé Donizetti
VIA DONIZETTI, a VIA ORMEA sarkán, 5 percre a kiállítástól.
100 szoba. Szalonok.

Hôtel Valentino .. MÁSODRENDŰ
VIA ORMEA 38, a kiállítás bejárata mellett.
85 szoba. Szalonok.

Hôtel Meublé Stupinigi
VIA S. SECONDO, a VIA FILANGERI sarkán, az állomás mellett.
50 szoba. Szalonok.

Hôtel Meublé Crimée
VIA MONCALIERI 61, a PÓ jobb partján, a brazil pavilonnal szemben
a domb alján.
75 szoba. Szalonok. Garageok.

Hôtel Pension Eridano
VIA MONCALIERI 63, a PÓ jobb partján, a brazil pavilonnal szemben,
a monumentális hid és a domboldal kertje mellett.
70 szoba. Szalonok. Étterem. Bar.

Hôtel Regina MÁSODRENDŰ
CORSO REGINA MARGHERITA, a CORSO FARINI sarkán. Remek kilátás a
dombokra és az alpesekre. Az Antonelliana móló és a Pó mellett.
500 szoba. — Nagy terem ünnepek és bankettek számára. — Lift.
Étterem.

Felvilágosítások és szobamegrendelések végett következő címhez tessék fordulni:
Direction Générale des Hôtels de l'Exposition
Turin Via Arcivescovado 1 a. I. étage. Telefon 44-38. Sürgőny cím: SALVE.

VENIER szálló és penzió
VELENCE

Ponte Goldoni a Szt. Márk tér mellett.

Lakosztályok és szobák ujonnan berendezve villanyvilágítással, fűtéssel és fürdővel személyenként 2.50 lirától feljebb. Penzió 8 lirától feljebb.
Telefon 152.

Tulajd. Bertoldi és Luca.

Cante Giuseppe
nagy butorraktára

és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas- réz- és kárpitos butorokban. Szolid és elegáns kivitelben.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KÖRZŐ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes világsreggeli olcsó áron.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY**Hálószoba berendezés**

és egyes butorok elutazás miatt azonnal eladó. Cim Péntek József Susak Boulevard 115.

Comfortable PARK HOTEL MILANO

Via Principe Umberto, szemben a Staz. Centraléval (közp. pályaudv.)

Teljesen újalakítva! A kertekre néző egészséges fekvéssel!

Modern kényelem!

Mérsékelt árak!

Pontos kiszolgálás.
Jutányos árak.**SZABO VIKTORIA MOSODÁJA**

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tőzsdében

Marólug nélküli kézi mosás.

Mindenféle női piperék, férfi-ing,

gallér, kézelő stb. a legpontosabban

:: elkészítve házhoz szállítanak. ::

Ház eladó

Fiume legszebb helyén, Podmurvize alközségben két szoba, konyha, éléskamra, kert köröskörül 182 m²-es, villaszerű kőfallal körölvéve, vízvezetékkel s két cisternával. Cim a kiadóhivatalban.

Alapított: 1778.

Saját termés!

Számos kitüntetés!

A leghíresebb finom palack és asztali borok, Asti Spumanti és habzó Refoscó valamint francia pezsgő — kapható: —

Cerovaz Antonionál - Pingvente (Istria)

Különlegesség:

Szőlőnedv, kitűnő alkoholmentes ital, a legtekintélyesebb orvosok által ajánlva.

Főraktár Ausztria és Magyarország részére:

Bruck a/Mur

Fiume, a Magyar-Horvát tengerpart, Horvátország, Istria és Dalmácia részére:

Fabich Ferdinando, Fiume.

:: Telefon 10-34 ::

Cantrida fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméből a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.

Olcsó fürdőbérletjegyek.

MILANO

Concordia szálló

a közp. pályaudvar (Stazione Centrale) téren.

Minden kényelem!

Jutányos árak!

Mosó és tisztító intézet

Via M. Buonarroti 10.

Minden e szakba vágó munkát leszállított áron a legpontosabban végez.

A mosás és vasalás csak kézi erővel történik, tehát nincs ruharongálódás.

Szíveskedjék állításaimról meggyőződni. A ruhákért házhoz küldök!

Telefon 11-41.

Sámson Antal.

Tanuló leányok felvétetnek.

Mindennemű kézimunka,

valamint előnyomások, és elkezdett himzések, ugy-szintén női dísz tárgyak és női fejdiszkekői óriási választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül. WEISZ és TARSA, FIUME, VIA ADAMICH (Europa-szállóép.)

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.